

PROKURATORIA GENERALNA RP

Komentarz

redakcja naukowa Leszek Bosek, Marcin Dziurda

Leszek Bosek, Krzysztof Buczyński, Marta Cichomska
Paweł Dobroczek, Marcin Dziurda, Ksawery Garapich
Magdalena Kowalczyk, Marek Miller
Małgorzata Sieńko, Mikołaj Wild

KOMENTARZE

PROKURATORIA GENERALNA RP

Komentarz

redakcja naukowa Leszek Bosek, Marcin Dziurda

Leszek Bosek, Krzysztof Buczyński, Marta Cichomska
Paweł Dobroczek, Marcin Dziurda, Ksawery Garapich
Magdalena Kowalczyk, Marek Miller
Małgorzata Sieńko, Mikołaj Wild

KOMENTARZE

Zamów książkę w księgarni internetowej

profinfo.pl
księgarnia internetowa

*Stan prawny na 7 marca 2019 r.
z uwzględnieniem zmiany wynikającej z tzw. ustawy sektorowej z 21.02.2019 r.
(Dz.U. poz. 730)*

Wydawca

Małgorzata Stańczak

Redaktor prowadz cy

Paulina Staniszevska-Chudzik

Opracowanie redakcyjne i lamanie

Violet Design Wioletta Kowalska

Projekt okładek serii

Wojtek Kwiecień-Janikowski, Przemek Dębowski

Komentarze do poszczególnych artykułów napisali:

Leszek Bosek: art. 1–3, 5, 121

Leszek Bosek, Marcin Dziurda: art. 24

Krzysztof Buczy ski: art. 16, 27, 36–37, 43

Krzysztof Buczy ski, Paweł Dobroczeek: art. 25, 104–110

Marta Cichomska: art. 11, 26, 118

Paweł Dobroczeek, Mikołaj Wild: art. 38–39

Marcin Dziurda: art. 4, 6–10, 12–15, 23, 31, 33, 45, 58, 97, 102, 112–114, 117

Marcin Dziurda, Magdalena Kowalczyk: art. 50

Marcin Dziurda, Marek Miller: art. 53–55, 64, 66, 74, 76

Ksawery Garapich: art. 83–96, 120, 129

Magdalena Kowalczyk: art. 22, 40–42, 46, 48–49, 51–52, 60–62, 77–82, 99, 122–124, 130–135

Marek Miller: art. 20–21, 47, 56–57, 59, 63, 65, 68–73, 75, 100, 103,

Małgorzata Sie ko: art. 17–19, 28–30, 32, 34–35, 44, 67, 101, 111, 115–116, 119, 125–128

© Copyright by

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2019

ISBN 978-83-8160-251-8

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 19

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

ksi garnia internetowa www.pro nfo.pl

Spis treści

Wykaz skrótów	11
Wstęp	17
Ustawa z 15.12.2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej	19
Rozdział 1	
Przepisy ogólne	21
Art. 1. [Zadania Prokuraturii Generalnej; Prezes Prokuraturii Generalnej; nadzór]	21
Art. 2. [Urząd Prokuraturii Generalnej]	41
Art. 3. [Sprawozdanie z działalności Prokuraturii Generalnej]	42
Rozdział 2	
Zakres działania Prokuraturii Generalnej	44
Art. 4. [Katalog zadań Prokuraturii Generalnej i jej Prezesa]	44
Art. 5. [Niezależność Prokuraturii Generalnej i Prezesa Prokuraturii Generalnej]	76
Art. 6. [Współdziałanie przy wykonywaniu zadań]	84
Art. 6a. [Przetwarzanie danych osobowych]	92
Art. 7. [Obowiązkowe zastępstwo Skarbu Państwa]	94
Art. 8. [Przekazanie wykonywania zastępstwa podmiotowi reprezentującemu Skarb Państwa]	116
Art. 9. [Przejęcie zastępstwa organów administracji rządowej]	124
Art. 10. [Przejęcie zastępstwa przed sądami administracyjnymi]	134
Art. 11. [Udział Prokuraturii Generalnej w postępowaniach przed organami orzekającymi w stosunkach międzynarodowych]	140
Art. 12. [Zastępstwo innych niż Skarb Państwa osób prawnych]	149
Art. 13. [Wyłączenia zastępstwa osób prawnych]	173
Art. 14. [Przekazanie wykonywania zastępstwa osobie zastępowanej]	180
Art. 15. [Przedstawianie istotnych poglądów sądom i Trybunałowi Konstytucyjnemu]	182

Art. 16. [Raporty, analizy i stanowiska przygotowywane przez Prokuratorię Generalną]	187
Art. 17. [Opinie prawne wydawane przez Prokuratorię Generalną]	188
Art. 18. [Obowiązek uzyskania opinii prawnej Prokuratorii Generalnej]	191
Art. 19. [Wydanie opinii prawnej lub odmowa jej wydania]	197
Art. 20. [Obowiązek uzyskania opinii prawnej Prokuratorii Generalnej; wniosek o wydanie opinii prawnej]	201
Art. 21. [Rekomendacje, wzory umów i innych czynności]	205
Art. 22. [Udział Prokuratorii Generalnej w negocjacjach lub mediacji]	207
Art. 23. [Rozstrzygnięcie sporów między państwowymi jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej]	210
Art. 24. [Wskazanie organu właściwego do podejmowania czynności procesowych za Skarb Państwa]	215
Art. 25. [Działalność wydawnicza i szkoleniowa Prokuratorii Generalnej]	223
Art. 26. [Sąd Polubowny przy Prokuratorii Generalnej]	224
Art. 27. [Delegacja ustawowa – opłaty]	239

Rozdział 3

Czynności i pełnomocnictwa Prokuratorii Generalnej	243
Art. 28. [Przekazywanie Prokuratorii Generalnej informacji niezbędnych do wykonywania zastępstwa]	243
Art. 29. [Przekazanie informacji o konieczności wszczęcia postępowania sądowego]	245
Art. 30. [Złożenie wniosku w przedmiocie wszczęcia postępowania lub czynności procesowych]	249
Art. 31. [Sporządzanie poświadczeń odpisów dokumentów za zgodność z oryginałem]	253
Art. 32. [Wydatki i koszty postępowania]	255
Art. 33. [Czynności zastępstwa. Pracownicy Prokuratorii Generalnej upoważnieni do wykonywania zastępstwa]	266
Art. 34. [Powierzenie zastępstwa innemu podmiotowi w przypadku spraw wymagających znajomości prawa obcego albo procedur lub instytucji międzynarodowych]	276
Art. 35. [Zastępstwo innego podmiotu niż Skarb Państwa lub Rzeczpospolita Polska w przypadku spraw wymagających znajomości prawa obcego albo procedur lub instytucji międzynarodowych]	280
Art. 36. [Podpis elektroniczny radcy i referendarza]	284
Art. 37. [Delegacja ustawowa – zasady współdziałania Prokuratorii Generalnej z innymi podmiotami]	285

Rozdział 4

Tajemnica Prokuraturii Generalnej	289
Art. 38. [Zakres tajemnicy Prokuraturii Generalnej]	289
Art. 39. [Podmioty zobowiązane do zachowania tajemnicy]	300

Rozdział 5

Organizacja Prokuraturii Generalnej i Urzędu Prokuraturii Generalnej	302
Art. 40. [Kompetencje Prezesa i wiceprezesów Prokuraturii Generalnej]	302
Art. 41. [Powołanie Prezesa i wiceprezesów Prokuraturii Generalnej]	305
Art. 42. [Zakaz łączenia funkcji]	310
Art. 43. [Kolegium Prokuraturii Generalnej]	312
Art. 44. [Doręczenia w sprawach, w których Prokuratura Generalna wykonuje zastępstwo]	317
Art. 45. [Urząd Prokuraturii Generalnej]	323
Art. 46. [Fundusz nagród]	327
Art. 47. [Umarzanie należności z tytułu prawomocnie zasądzonych kosztów zastępstwa procesowego]	330
Art. 48. [Statut Prokuraturii Generalnej]	331
Art. 49. [Regulamin wewnętrznego urzędowania Prokuraturii Generalnej; kodeks dobrych praktyk]	333

Rozdział 6

Radcowie	335
Art. 50. [Wykaz radców]	335
Art. 51. [Niezależność radców; obowiązek stosowania się do dobrych praktyk]	338
Art. 52. [Wykonywanie poleceń przełożonych]	340
Art. 53. [Strój urzędowy radców]	341
Art. 54. [Nabór na stanowisko radcy]	342
Art. 55. [Mianowanie radców]	350
Art. 56. [Ślubowanie]	359
Art. 57. [Obowiązki radców]	360
Art. 58. [Zakaz zatrudnienia w Prokuraturii Generalnej osoby bliskiej radcy]	364
Art. 59. [Czas pracy radców]	365
Art. 60. [Delegowanie do pracy w jednostce organizacyjnej Skarbu Państwa]	369
Art. 61. [Wynagrodzenie radcy delegowanego]	372
Art. 62. [Ograniczenia w zakresie dodatkowego zatrudnienia i wykonywania innych czynności przez radców]	374
Art. 63. [Zakaz podejmowania działalności politycznej]	379
Art. 64. [Zakaz uczestniczenia w strajkach i członkostwa w związkach zawodowych]	383
Art. 65. [Obowiązek zawiadomienia o toczącej się sprawie sądowej]	386
Art. 66. [Ocena kwalifikacyjna]	387

Art. 67. [Wynagrodzenie radcy]	394
Art. 68. [Dodatek za wieloletnią pracę]	404
Art. 69. [Nagrody jubileuszowe]	408
Art. 70. [Należności za podróże służbowe]	409
Art. 71. [Dodatkowy urlop wypoczynkowy]	412
Art. 72. [Odprawa]	414
Art. 73. [Zawieszenie stosunku pracy w związku z tymczasowym aresztowaniem]	418
Art. 74. [Rozwiązanie stosunku pracy radcy]	420
Art. 75. [Rozwiązanie stosunku pracy radcy mianowanego]	427
Art. 76. [Stosowanie przepisów Kodeksu pracy]	431

Rozdział 7

Referendarze	434
Art. 77. [Zadania referendarzy]	434
Art. 78. [Wymagania na stanowisku referendarza]	437
Art. 79. [Ślubowanie]	438
Art. 80. [Wynagrodzenie referendarza]	439
Art. 81. [Przepisy o radcach stosowane do referendarzy; zakaz zatrudnienia w Prokuraturii Generalnej osoby bliskiej referendarzowi]	441

Rozdział 8

Pracownicy Urzędu Prokuraturii Generalnej inni niż radcowie i referendarze	443
Art. 82. [Inni pracownicy]	443

Rozdział 9

Odpowiedzialność dyscyplinarna	446
Art. 83. [Zakres odpowiedzialności dyscyplinarnej]	446
Art. 84. [Ostrzeżenie na piśmie]	457
Art. 85. [Kary dyscyplinarne]	462
Art. 86. [Wszczęcie postępowania dyscyplinarnego]	468
Art. 87. [Zawieszenie w czynnościach służbowych]	474
Art. 88. [Komisje dyscyplinarne]	484
Art. 89. [Rzecznik dyscyplinarny]	490
Art. 90. [Umorzenie postępowania wyjaśniającego]	501
Art. 91. [Przebieg postępowania dyscyplinarnego; orzeczenia wydawane przez komisje dyscyplinarne I instancji]	505
Art. 92. [Odwołanie do komisji dyscyplinarnej II instancji]	516
Art. 93. [Odwołanie a wykonanie orzeczenia]	519
Art. 94. [Postępowanie odwoławcze]	521
Art. 95. [Dołączenie odpisu orzeczenia do akt osobowych; zatarcie ukarania]	525
Art. 96. [Stosowanie przepisów Kodeksu postępowania karnego]	530

Rozdział 10

Zmiany w przepisach	533
Art. 97.	533
Art. 98.	537
Art. 99.	537
Art. 100.	538
Art. 101.	539
Art. 102.	539
Art. 103.	541
Art. 104.	542
Art. 105.	542
Art. 106.	543
Art. 107.	544
Art. 108.	546
Art. 109.	546
Art. 110.	547
Art. 111.	547
Art. 112.	550
Art. 113.	551
Art. 114.	557
Art. 115.	563
Art. 116.	563
Art. 117.	564
Art. 118.	566
Art. 119.	567
Art. 120.	568

Rozdział 11

Przepis epizodyczny	570
Art. 121. [Sprawozdanie z działalności Prokuraturii Generalnej za rok 2016]	570

Rozdział 12

Przepisy przejściowe i dostosowujące	571
Art. 122. [Następstwo po Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa]	571
Art. 123. [Dotychczasowe zastępstwo; legitymacje służbowe]	573
Art. 124. [Sprawy przekazane do prowadzenia jednostkom organizacyjnym Skarbu Państwa]	574
Art. 125. [Wygaśnięcie umów cywilnoprawnych dotyczących dodatkowego wynagrodzenia; rozliczenie kosztów zastępstwa procesowego]	575
Art. 126. [Następstwo prawne w zakresie stosunków pracy]	579
Art. 127. [Ślubowanie]	583

Art. 128. [Doliczenie okresu zatrudnienia w Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa do okresu stażu w Prokuraturii Generalnej]	584	
Art. 129. [Sprawy dyscyplinarne wszczęte przed wejściem w życie ustawy]	587	
Art. 130. [Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych Prokuraturii Generalnej]	588	
Art. 131. [Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa w innych przepisach]	589	
Art. 132. [Utrzymanie w mocy przepisów wykonawczych]	589	
Art. 133. [Maksymalny limit wydatków z budżetu państwa na wykonywanie zadań Prokuraturii Generalnej]	590	
 Rozdział 13		
Przepisy końcowe	592	
Art. 134. [Przepis derogacyjny]	592	
Art. 135. [Wejście w życie]	592	
 Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 maja 2017 r. w sprawie osób prawnych zastępowanych przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej oraz opłat ponoszonych za usługi prawne świadczone przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej, a także opłat za przeprowadzenie postępowania przed Sądem Polubownym przy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej		595
Bibliografia	625	
O Autorach	633	

Wykaz skrótów

Akty prawne

- k.c.** – ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2018 r. poz. 1025 ze zm.)
- k.k.** – ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2018 r. poz. 1600 ze zm.)
- k.k.s.** – ustawa z 10.09.1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz.U. z 2018 r. poz. 1958 ze zm.)
- k.k.w.** – ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz.U. z 2019 r. poz. 676)
- k.p.** – ustawa z 26.06.1974 r. – Kodeks pracy (Dz.U. z 2018 r. poz. 917 ze zm.)
- k.p.a.** – ustawa z 14.06.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2096 ze zm.)
- k.p.c.** – ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 1360 ze zm.)
- k.p.k.** – ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 1987 ze zm.)
- Konstytucja RP** – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.)
- p.p.s.a.** – ustawa z 30.08.2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2018 r. poz. 1302 ze zm.)
- pr. adw.** – ustawa z 26.05.1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz.U. z 2018 r. poz. 1184 ze zm.)
- pr. not.** – ustawa z 14.02.1991 r. – Prawo o notariacie (Dz.U. z 2019 r. poz. 540)
- pr. prok.** – ustawa z 28.01.2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz.U. z 2017 r. poz. 1767 ze zm.)
- pr. wod.** – ustawa z 20.07.2017 r. – Prawo wodne (Dz.U. z 2018 r. poz. 2268 ze zm.)

- p.s.w.n.** – ustawa z 20.07.2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. poz. 1668 ze zm.)
- p.u.s.a.** – ustawa z 25.07.2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 2107 ze zm.)
- p.u.s.p.** – ustawa z 27.07.2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 52 ze zm.)
- p.w.u.z.z.m.p.** – ustawa z 16.12.2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz.U. poz. 2260 ze zm.)
- p.z.p.** – ustawa z 29.01.2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1986 ze zm.)
- r.d.r.PGRP** – rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z 13.01.2017 r. w sprawie delegowania radców Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej do jednostek organizacyjnych Skarbu Państwa podległych, nadzorowanych lub kierowanych przez podmioty reprezentujące Skarb Państwa (Dz.U. poz. 98)
- RODO** – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.Urz. UE L 119, s. 1, ze zm.)
- r.o.k.r.PGRP** – rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z 13.01.2017 r. w sprawie oceny kwalifikacyjnej radców Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. poz. 101)
- r.o.p.z.PGRP** – rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z 11.05.2017 r. w sprawie osób prawnych zastępowanych przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej oraz opłat ponoszonych za usługi prawne świadczone przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej, a także opłat za przeprowadzenie postępowania przed Sądem Polubownym przy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. poz. 938 ze zm.)
- r.z.t.w.PGRP** – rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z 11.05.2017 r. w sprawie zakresu i trybu współdziałania Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej i Prezesa Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej z innymi podmiotami przy wykonywaniu zadań (Dz.U. poz. 939 ze zm.)
- TFUE** – Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.Urz. UE C 202 z 2016 r., s. 47)
- u.d.i.p.** – ustawa z 6.09.2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330 ze zm.)

u.e.r.FUS	– ustawa z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1270 ze zm.)
u.f.p.	– ustawa z 27.08.2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2077 ze zm.)
u.g.n.	– ustawa z 21.08.1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2018 r. poz. 2204 ze zm.)
u.k.s.	– ustawa z 22.03.2018 r. o komornikach sądowych (Dz.U. poz. 771 ze zm.)
u.k.s.s.c.	– ustawa z 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 300 ze zm.)
u.n.n.c.	– ustawa z 24.03.1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców (Dz.U. z 2017 r. poz. 2278)
u.n.r.f.	– ustawa z 21.07.2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz.U. z 2019 r. poz. 298 ze zm.)
u.o.t.p.TK	– ustawa z 30.11.2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz.U. poz. 2072 ze zm.)
u.p.u.p.	– ustawa z 16.09.1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1915)
u.r.p.	– ustawa z 6.07.1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 2115 ze zm.)
u.r.s.z.	– ustawa z 23.05.1991 r. o rozwiązywaniu sporów zbiorowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 174)
u.s.c.	– ustawa z 21.11.2008 r. o służbie cywilnej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1559)
u.z.z.m.p.	– ustawa z 16.12.2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz.U. z 2018 r. poz. 1182 ze zm.)
ustawa o KSE	– ustawa z 27.08.2009 r. o Komitecie do Spraw Europejskich (Dz.U. z 2017 r. poz. 2078)
ustawa o NIK	– ustawa z 23.12.1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz.U. z 2019 r. poz. 489)
ustawa o PGRP	– ustawa z 15.12.2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. poz. 2261 ze zm.)
ustawa o PGSP	– ustawa z 8.07.2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz.U. z 2016 r. poz. 1313 ze zm.); nie obowiązuje
ustawa o SN	– ustawa z 8.12.2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. z 2018 r. poz. 5 ze zm.)
ustawa o Schengen	– ustawa z 24.08.2007 r. o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Wizowym Systemie Informacyjnym (Dz.U. z 2018 r. poz. 2162 ze zm.)

Jeżeli w komentarzu powoływany jest przepis bez określenia nazwy aktu prawnego – chodzi o ustawę o PGRP.

Instytucje, urzędy, organizacje

NBP	– Narodowy Bank Polski
NIK	– Najwyższa Izba Kontroli
NSA	– Naczelny Sąd Administracyjny
ONZ	– Organizacja Narodów Zjednoczonych
PGRP, Prokuratoria Generalna	– Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej
PGSP	– Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa
SN	– Sąd Najwyższy
TK	– Trybunał Konstytucyjny
TSUE	– Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
UOKiK	– Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
URE	– Urząd Regulacji Energetyki
UTK	– Urząd Transportu Kolejowego
UZP	– Urząd Zamówień Publicznych
WSA	– wojewódzki sąd administracyjny

Publikatory, czasopisma, bazy danych

CPH	– Czasopismo Prawno-Historyczne
Dz.Pr.P.P.	– Dziennik Praw Państwa Polskiego
Dz.U.	– Dziennik Ustaw
Dz.Urz. UE	– Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej
LEX	– System Informacji Prawnej Wydawnictwa Wolters Kluwer
MoP	– Monitor Prawniczy
M.P.	– Monitor Polski
ONSA	– Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego
OSAiSN	– Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych i Sądu Najwyższego
OSNAPIUS	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
OSNC	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna
OSNCP	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna i Pracy
OSNC-ZD	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna – Zbiór Dodatkowy
OSNKW	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Karna i Wojskowa
OSNP	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych
OSNSD	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego
OSNwSK	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego w Sprawach Karnych
OSP	– Orzecznictwo Sądów Polskich
OSPiKA	– Orzecznictwo Sądów Polskich i Komisji Arbitrażowych

OTK	– Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego
OTK-A	– Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego, Seria A
Pal.	– Palestra
PiZS	– Praca i Zabezpieczenie Społeczne
PPC	– Polski Proces Cywilny
PS	– Przegląd Sądowy
Rej.	– Rejent
RPEiS	– Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny
SP	– Studia Prawnicze

Literatura

- G. Bieniek,
H. Pietrkowski,
Reprezentacja Skarbu Państwa
- G. Bieniek, H. Pietrkowski, *Reprezentacja Skarbu Państwa i jednostek samorządu terytorialnego*, Warszawa 2013
- K. Buczyński,
P. Sosnowski,
Prokuratoria Generalna
- K. Buczyński, P. Sosnowski, *Prokuratoria Generalna. 200 lat tradycji ochrony dobra publicznego*, red. L. Bosek, Warszawa 2016
- M. Dziurda,
Prokuratoria Generalna i jej kompetencje
- M. Dziurda, *Prokuratoria Generalna i jej kompetencje*, w: *Sine ira et studio. Księga jubileuszowa dedykowana Sędziemu Jackowi Gudowskiemu*, red. T. Ereciński, P. Grzegorzcyk, K. Weitz, Warszawa 2016
- M. Dziurda,
Reprezentacja Skarbu Państwa
- M. Dziurda, *Reprezentacja Skarbu Państwa w procesie cywilnym*, Kraków 2005
- M. Dziurda,
H. Pietrkowski,
Zastępstwo procesowe Skarbu Państwa przez Prokuratorię Generalną
Komentarz PGSP 2010
- M. Dziurda, H. Pietrkowski, *Zastępstwo procesowe Skarbu Państwa przez Prokuratorię Generalną po zmianach obowiązujących od dnia 12 czerwca 2009 r.*, PS 2009/9
- M. Dziurda, A. Janota, M. Miller, M. Przychodzki, R. Tupin, *Ustawa o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa. Komentarz*, red. M. Dziurda, Warszawa 2010
- Konstytucja RP. Komentarz*,
red. M. Safjan, L. Bosek
- *Konstytucja RP. Komentarz*, red. M. Safjan, L. Bosek, t. 1 i 2, Warszawa 2016

Wstęp

Od wejścia w życie z dniem 1.01.2017 r. ustawy o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej upłynęły ponad dwa lata. Jest to perspektywa wystarczająca dla opracowania komentarza do przepisów tej ustawy, uwzględniającego bogatą już praktykę ich stosowania przez sądy, Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej oraz inne jednostki i organy. Skłania do tego także okoliczność, iż ustawa o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej nie doczekała się dotychczas opracowań monograficznych ani komentarza. Pewnym wyjątkiem jest tylko *Prawo i Państwo. Księga jubileuszowa 200-lecia Prokuraturii Generalnej*, red. L. Bosek, Warszawa 2017, która jednak z uwagi na jej charakter koncentruje się na wybranych zagadnieniach dogmatycznych, historycznych i prawnoporównawczych.

Ustawa o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej nawiązuje do najlepszych tradycji II Rzeczypospolitej – jest wzorowana na dekrete Naczelnika Państwa z 7.02.1919 r. w przedmiocie utworzenia Prokuraturji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.Pr.P.P. Nr 14, poz. 181, ze sprost.) oraz ustawie z 31.07.1919 r. o Prokuraturji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 65, poz. 390) znowelizowanej rozporządzeniem Prezydenta RP z 9.12.1924 r. o zmianie ustroju Prokuraturji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 107, poz. 967). Sama koncepcja urzędu czerpała zaś w pewnym zakresie z dorobku Prokuraturii Generalnej Królestwa Polskiego oraz galicyjskiej Prokuraturii Skarbu (K. Buczyński, P. Sosnowski, *Prokuratoria Generalna. 200 lat tradycji ochrony dobra publicznego*, red. L. Bosek, Warszawa 2016).

Konstrukcja komentowanego aktu prawnego nawiązuje również do rozwiązań uchylonej ustawy z 8.07.2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa. W bardzo istotny sposób zwiększone zostały jednak kompetencje instytucji. W szczególności w szerokim zakresie powierzono jej obsługę prawną odrębnych od Skarbu Państwa osób prawnych – nie tylko zastępstwo przed sądami państwowymi i arbitrażowymi, ale także opinowanie projektów najważniejszych umów. Dodać należy, że Prokuratoria Generalna RP przejęła dużą część zadań zlikwidowanego urzędu Ministra Skarbu Państwa, w tym w zakresie ewidencjonowania mienia Skarbu Państwa oraz wyrażania zgód na rozporządzanie przez państwowe osoby prawne składnikami aktywów trwałych. Bardzo istotne

nowe uprawnienia Prokuraturii Generalnej RP dotyczą rozstrzygnięcia sporów między innymi podmiotami reprezentującymi Skarb Państwa.

Komentarz został opracowany głównie metodą formalno-dogmatyczną. Wykorzystano także metodę historycznoprawną oraz prawnoporównawczą. Dla większej przejrzystości komentarze do poszczególnych przepisów zostały podzielone na dwie części: uwagi ogólne oraz uwagi szczegółowe. W uwagach ogólnych zawarte są odniesienia historyczne i prawnoporównawcze, a także systemowe.

Autorzy komentarza to grono doświadczonych praktyków doskonale znających realia działania Prokuraturii Generalnej, wyróżniających się przy tym znaczącym dorobkiem naukowym. Odnieśli się w pełni do aktualnego stanu prawnego; tam, gdzie to było uzasadnione, uwzględnili, zweryfikowali i rozbudowali swoje wcześniejsze wypowiedzi dotyczące komentowanych zagadnień, w szczególności zawarte w komentarzu do poprzednio obowiązującej ustawy (zob. *Ustawa o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa. Komentarz*, red. M. Dziurda, Warszawa 2010). Zapewnia to kompleksowy charakter publikacji i zachowanie najwyższych standardów metodologicznych. Jednocześnie koncentruje komentarz na kwestiach praktycznych, odpowiadając na najważniejsze wątpliwości dotyczące wykładni i stosowania przepisów ustawy.

Komentarz jest adresowany nie tylko do sędziów oraz pełnomocników procesowych oraz radców, referendarzy i innych pracowników Urzędu Prokuraturii Generalnej. Będzie on istotnym wsparciem także dla innych pracowników urzędów państwowych i samorządowych, a także osób prawnych zastępowanych przez Prokuratorię Generalną RP. Szeroki zakres przedmiotowy ustawy i kompleksowy charakter komentarza sprawiają, że może się on okazać przydatny także dla szerokiego kręgu urzędników i specjalistów związanych z administracją publiczną lub podmiotami gospodarczymi – nie tylko prawników, ale także ekonomistów oraz menedżerów.

Leszek Bosek
Marcin Dziurda

USTAWA

z 15.12.2016 r.

o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej*

(Dz.U. poz. 2261; zm.: Dz.U. z 2018 r. poz. 723, poz. 1544, poz. 1669; z 2019 r. poz. 60)

* Komentarz uwzględnia zmianę wynikającą z ustawy z 21.02.2019 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. poz. 730, ustawa wchodzi w życie 4.05.2019 r.).

ROZDZIAŁ 1

Przepisy ogólne

Art. 1. [Zadania Prokuraturii Generalnej; Prezes Prokuraturii Generalnej; nadzór]

1. Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej, zwana dalej „Prokuratorią Generalną”, stoi na straży praw i interesów Rzeczypospolitej Polskiej, w tym praw i interesów Skarbu Państwa, oraz mienia państwowego nienależącego do Skarbu Państwa.
2. Prezes Prokuraturii Generalnej wykonuje zadania określone w przepisach odrębnych. Do decyzji administracyjnych wydawanych przez Prezesa Prokuraturii Generalnej stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23, 868, 996, 1579 i 2138) o decyzjach wydawanych przez ministra.
3. Prezes Prokuraturii Generalnej może wchodzić w skład komitetów powoływanych przez Prezesa Rady Ministrów.
4. Nadzór nad Prezesem Prokuraturii Generalnej sprawuje Prezes Rady Ministrów.

I. Uwagi ogólne – przedmiot regulacji

1. Artykuł 1 ustawy o PGRP określa normatywny model Prokuraturii Generalnej jako strażnika praw i interesów Rzeczypospolitej Polskiej. W myśl tego przepisu oraz kształtu regulacji ustawy o PGRP Prokuratoria Generalna nie jest tylko zastępcą procesowym Skarbu Państwa, lecz instytucją o ukształtowanej historycznie tożsamości i spójności, odpowiedzialną za dobro nadrzędne – Rzeczpospolitą Polską, jej prawa i interesy. Rzeczpospolita Polska także w myśl komentowanego przepisu jest przede wszystkim dobrem wspólnym wszystkich obywateli (zob. też M. Piechowiak, w: *Konstytucja RP. Komentarz*, red. M. Safjan, L. Bosek, t. 1, s. 161–215; S.L. Staniczeńko, *Służba dobru wspólnemu podstawowym spoiwem Rzeczypospolitej Polskiej*, w: *Prawo i państwo. Księga jubileuszowa 200-lecia Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej*, red. L. Bosek, Warszawa 2017, s. 123 i n.), a Prokuratoria Generalna – rzecznikiem i obrońcą tego publicznego dobra. Nie sposób na gruncie ustawy o PGRP utożsamić Rzeczpospolitą Polską wyłącznie z podmiotem prawa w stosunkach międzynarodowych,

który może być zastępowany przez PGRP. Rzeczpospolita Polska w myśl art. 1 ustawy o PGRP to także Skarb Państwa w stosunkach cywilnoprawnych oraz wszystkie osoby zastępowane odrębne od Skarbu Państwa, którym powierzono mienie państwowe nie należące do Skarbu Państwa. Nie należy więc w procesie wykładni ustawy o PGRP przeciwstawiać pojęć Rzeczypospolitej Polskiej oraz Skarbu Państwa. Przyjęty model Prokuraturii Generalnej jako strażnika mienia państwowego wpisuje się w najlepsze tradycje Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej działającej w II Rzeczypospolitej Polskiej, chroniącej prawa i interesy „Państwa i podmiotów prawnych pod względem opieki prawnej na równi ze Skarbem Państwa stojące”. Przedmiotem ustawy o PGRP jest więc pewien model skoncentrowanej ochrony mienia państwowego.

2. Celem ustawy o PGRP, jak wskazano w jej uzasadnieniu, jest „maksymalizacja bezpieczeństwa i efektywności ochrony praw i interesów Rzeczypospolitej Polskiej, w tym Skarbu Państwa oraz mienia państwowego nienależącego do Skarbu Państwa, w szczególności w postępowaniach przed sądami, trybunałami i innymi organami jurysdykcyjnymi”. Cel ten w myśl uzasadnienia ustawy o PGRP jest urzeczywistniany przez:
 - a) uwzględnienie dorobku Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, a także działającej w II Rzeczypospolitej Polskiej Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, Prokuraturii Generalnej Królestwa Polskiego, galicyjskiej Prokuraturii Skarbu oraz dorobku innych państw europejskich, w których działają wyspecjalizowane korpusy adwokatów państwa; b) konsolidację i usprawnienie reguł wykonywania przez Prokuratorie Generalną zastępstwa Rzeczypospolitej Polskiej, Skarbu Państwa, organów administracji rządowej, państwowych jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej oraz określonych w ustawie osób prawnych innych niż Skarb Państwa w postępowaniach przed sądami, trybunałami i innymi organami orzekającymi, skutkujące ograniczeniem kosztów oraz podniesieniem jakości ochrony prawnej; c) stworzenie fachowego zaplecza analitycznego i procesowego dla Prezesa Rady Ministrów jako podmiotu konstytucyjnie upoważnionego do kierowania, koordynowania i kontroli realizacji polityki wewnętrznej i zagranicznej Rzeczypospolitej Polskiej, w tym zobowiązanie Prokuraturii Generalnej do opracowywania dla Prezesa Rady Ministrów stanowisk dotyczących projektów czynności prawnych, aktów normatywnych, a także orzeczeń sądowych zapadających w sprawach dotyczących Rzeczypospolitej Polskiej; d) umocowanie Prokuraturii Generalnej do opracowywania rekomendacji i wzorów co do postanowień czynności prawnych oraz opiniowania czynności prawnych o znacznej doniosłości dla Rzeczypospolitej Polskiej lub osób prawnych innych niż Skarb Państwa dysponujących mieniem państwowym, w tym do obowiązkowego opiniowania czynności prawnych przed ich dokonaniem przez podmioty reprezentujące Skarb Państwa, jeżeli wartość przedmiotu planowanej czynności prawnej przekracza kwotę 100 000 000 zł; e) opiniowanie projektów aktów normatywnych dotyczących istotnych praw lub interesów Rzeczypospolitej Polskiej, w tym Skarbu Państwa, oraz organów wymiaru sprawiedliwości, a także regulujących postępowania przed sądami, trybunałami i innymi organami orzekającymi; f) stworzenie instytucjonalnego zaplecza dla Rady Ministrów i innych podmiotów reprezentujących

Skarb Państwa umożliwiające prowadzenie negocjacji i ugodowe rozwiązywanie sporów; g) stworzenie trybu rozstrzygania przez Prokuratorię Generalną sporów dotyczących praw i interesów Skarbu Państwa pomiędzy jednostkami państwowymi nieposiadającymi osobowości prawnej; h) stworzenie trybu rozstrzygania przez Prokuratorię Generalną sporów kompetencyjnych w zakresie reprezentacji procesowej Skarbu Państwa; j) stworzenie organizacyjnych ram polubownego rozstrzygania sporów między jednostkami państwowymi posiadającymi osobowość prawną

3. Artykuł 1 ustawy o PGRP, określając normatywny model Prokuratorii Generalnej, eksponuje niektóre płaszczyzny jej współdziałania z Radą Ministrów, zobowiązaną na mocy art. 146 Konstytucji RP do prowadzenia polityki wewnętrznej i zagranicznej Rzeczypospolitej Polskiej, w tym także do ochrony interesów Skarbu Państwa. Artykuł 146 Konstytucji RP w systematyce konstytucyjnej ma rzeczywiście pierwszoplanowe znaczenie dla rekonstrukcji pozycji i roli ustrojowej Rady Ministrów w systemie organów państwowych oraz w praktyce funkcjonowania całego państwa (zob. D. Dudek, w: *Konstytucja RP. Komentarz*, red. M. Safjan, L. Bosek, t. 2, s. 738). Już samo brzmienie art. 1 ustawy o PGRP znamionuje zasadnicze wzmocnienie pozycji Prokuratorii Generalnej w systemie organów państwowych Rzeczypospolitej Polskiej w porównaniu do ustawy o PGSP, strukturalnie związanej z ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa, przez wyraźne przypisanie Prezesowi Prokuratorii Generalnej kompetencji do udziału w komitetach powoływanych przez Prezesa Rady Ministrów na mocy uchwały Rady Ministrów z 29.10.2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006 ze zm.) oraz odrębnych ustaw. Przyjęte rozwiązanie wyraźnie nawiązuje do uregulowań międzywojennych, w szczególności art. 5 dekretu [Naczelnika Państwa] z 7.02.1919 r. w przedmiocie utworzenia Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.Pr.P.P. Nr 14, poz. 181, ze sprost.) oraz art. 5 ustawy z 31.07.1919 r. w przedmiocie utworzenia Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 65, poz. 390 ze zm.), które gwarantowały Prokuratorii samodzielność w zakresie wykonywanych czynności urzędowych, a jednocześnie stanowiły, że „w razie sporu między Prokuratorją a uprawnionymi do korzystania z jej pomocy instytucjami rozstrzyga Rada Ministrów, jednakże zarządzenia niecierpiące zwłoki winna Prokuratorja Generalna natychmiast poczynić. Jeżeli w poszczególnych wypadkach wyłoni się wątpliwość, czy w myśl postanowień art. 2 i 3 ma mieć miejsce czynność urzędowa Prokuratorji Generalnej, winna ona zasięgnąć decyzji Rady Ministrów” (art. 5). Ponadto z art. 14 i 15 uchwały Rady Ministrów z 28.08.1919 r. w przedmiocie ustroju i czynności Prokuratorji Generalnej (Dz.U. Nr 75, poz. 433) wprost wynikało, iż „Prokuratoria Generalna jest urzędem centralnym, podlegającym w myśl art. 5 ustawy o Prokuratorji Generalnej nadzorowi Prezydenta Ministrów”, a „Prezes Prokuratorji Generalnej jest jako podsekretarz stanu przy Prezydencie Ministrów zastępcą tegoż w sprawach, dotyczących Prokuratorji Generalnej, reprezentuje jej interesy w Radzie Ministrów i ma prawo stawiać bezpośrednio wnioski na Radę Ministrów w sprawach, Prokuratorji dotyczących. Ilekroć Rada Ministrów ma rozpoznawać sprawę, która dotyczy Prokuratorji, Prezes Prokuratorji będzie miał prawo uczestniczyć

Leszek Bosek – profesor Uniwersytetu Warszawskiego, doktor habilitowany nauk prawnych; s dzia S du Najwy szego; współautor projektu komentowanej ustawy i projektów aktów wykonawczych do niej; w latach 2016–2018 Prezes Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej. Jest autorem, współautorem oraz redaktorem licznych publikacji z zakresu prawa konstytucyjnego materialnego i procesowego, europejskiego, medycznego oraz cywilnego, w tym dotycz cych odpowiedzialno ci deliktowej Skarbu Pa stwa.

Marcin Dziurda – doktor nauk prawnych; adiunkt w Katedrze Post powania Cywilnego Uniwersytetu Warszawskiego; w latach 2005–2006 pełnomocnik Rady Ministrów ds. organizacji Prokuraturii Generalnej Skarbu Pa stwa, a w latach 2006–2012 Prezes reaktywowanej Prokuraturii Generalnej Skarbu Pa stwa. Jest autorem, współautorem oraz redaktorem licznych publikacji z zakresu prawa procesowego cywilnego.

Komentarz jest pierwszym na rynku opracowaniem w cało ci omawiaj cym ustaw o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej. Akt ten zasadniczo poszerzył kompetencje Prokuraturii Generalnej, która obecnie:

- wykonuje zast pstwo Skarbu Pa stwa, pa stwowych osób prawnych oraz spółek z cz ciowym udziałem Skarbu Pa stwa,
- prowadzi post powania s dowe, arbitra e handlowe i inwestycyjne,
- wydaje opinie prawne na wniosek podmiotów reprezentuj cych Skarb Pa stwa, a tak e na zlecenie osób prawnych.

Publikacja została napisana przez praktyków – radców Prokuraturii Generalnej. Autorzy szczegółowo omówili takie kwestie jak:

- zadania Prokuraturii Generalnej,
- kompetencje i sposób powołania organów tej instytucji,
- obowi zki i zakres odpowiedzialno ci dyscyplinarnej radców,
- katalog podmiotów upowa nionych do wykonywania zast pstwa.

Ze wzgl du na szerokie kompetencje Prokuraturii Generalnej w zakresie zast pstwa Skarbu Pa stwa i organów administracji rz dowej ksi ka jest przeznaczona dla pracowników urz dów pa stwowych i samorz dowych oraz osób prawnych zast powanych przez Prokuratori , a tak e dla s dziów, adwokatów, radców prawnych, prokuratorów i notariuszy.

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45, FAX 22 535 80 01
ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL
WWW.PROFINFO.PL